

19th April 2022

COVID-19 & ụlọ akwụkwọ gasi

Ezigbo nne na nna/ndị nlekọta

OZI ỌHỤRỤ GBASARA NJEDEBE NKE NYOCHA CORONAVIRUS N'EFU NA NTUZIAKA ỌHỤRỤ

Site na ọnwá Eprel 1st, ndi Gọmentị anaghizi enye ndi ọha na eze nlele ahụ Coronavirus (COVID-19) n'efu n'England. Nke a gụnyere inweta nlele ahụ maka ụlọ akwụkwọ, ụlọ akwụkwọ ọta akara na ụlọ akwụkwọ maka ụmụaka nwere nsogbu ahụike . Anyị na-edede akwụkwọ iji mee ka i mata ihe ntuziaka ọhụrụ a pụtara maka gị na ụmụ gị, n'ihe gbasara njikwa ọjía ofufe n'ụlọ akwụkwọ nakwa agumakwụkwọ maka ụmụaka di otu afọ ruo afọ ise.

Na-ebelata mgbasá nke COVID-19

Ụlọ akwụkwọ na ntọala ga-aga n'ihu na usoro iji belata mgbasá nke COVID-19 na ọjía ndi ọzọ na-efe efe - gụnyere ezigbo ebe ikuku na abata nakwa iji oghere di n'èzí; ijide n'aka na ndi mmadu na-asa aka ha mgbe niile, na-eji tishuu ma n'etufu ya nke oma.

Biko chetara ụmụ gị ka ha kwa ụkwara n'ime tishuu ma ọ bu n'ikpere aka ha, jiri tishuu kpuchie ọnu na imi ha, (ọ bughị aka) mgbe ha na-asu ụkwara ma ọ bu uzere, na itinye tishuu eji fícha imi n'ime ihe mkpofu ozugbo. Gwa ha ka ha jiri ncha na mmiri na-asa aka ha ọtútú mgbe, karisjá tupu ha erie nri, na iji ihe eji egbu nje di n'aka ma ọ buru na ncha na mmiri adighi.

Nwa gị ò kwesiri iga akwụkwọ?

Maka ụmụaka na ndi ntorobia gbara afọ 18 na ndi na erubeghi 18 , COVID-19 na-abukari ọjía di nro, ọtútú ndi na-akawanye mma n'ime ubochi ole na ole. Ọ bu ezie na nyocha ahụ adikwaghị, ụmụaka na ndi na-eto eto kwesiri inoro n'ụlọ ma zere ibiakete ndi ọzọ nso ma ọ buru na ha nwere mgbaàmà nke COVID-19 (ndeputa zuru ezu n'okpuru*) **na**:

- nwere oke okpomoku ahụ ma ọ bu
- ahụ adichaghị ha mma iga ụlọ akwụkwọ, koleji ma ọ bu ebe nlekota ụmụaka, ma ọ bu mee ihe omume ha.

Ha nwere ike ilaghachi n'ụlọ akwụkwọ, koleji ma ọ bu ebe nlekota ụmụaka mgbe ha na-enwekwaghị okpomoku di elu ma ha zuru oke iga.

Ụmụaka nwere afọ ọsisa na/ma ọ bu ogbugbo ekwesighi ino n'ụlọ akwụkwọ ruo ubochi abuo (awa 48) mgbe ha gbogbara ma ọ bu nwee afọ ọsisa nke ikpeazu, **ọ burugodi na ha enweghi ahụ oku.**

Site na Eprel 1st, onye ọ bua gafere afọ 18 nwere nlele ahụ gosiri na obu COVID-19 kwesiri ino n'ụlọ wee zere iso ndi ọzọ na-akporita ubochi **ise**, nke bu mgbe ha na-nwere ike ikesa ya karia.

Ọ buru na nwatakiri ma ọ bu onye na-eto eto di afọ 18 ma ọ bu na erubeghi nwetara nlele ahụ gosiri na obu COVID-19, ha kwesiri ino n'ụlọ ma zere ibiakete ndi ọzọ nso ubochi **ato**. Nke a na-amalite n'ubochi ha mechara nlele ahụ ahụ.

Ụmụaka na ndi na-eto eto na-ebufekari ndi ọzọ ọjía obere oge kari ndi okenye. Ọ buru na ha di mma

ma enweghi ahụ oku ka ubochi 3 gachara, enwere ihe egwu di obere na ha ga-ebufe ndi ozọ COVID-19. Onye o bula nwere mgbaàmà di nro di ka azuzu ma o bu obere ukwara nwere ike iso, o buruhaala na ha zuru oke iji mee ya ma ghara inwe oke ahụ oku.

* Mgbaàmà nke COVID-19 nwere ike igunye:

- oke ahụ oku ma o bu ima jijiji (oyi) - oke ahụ oku putara na i na-ahụ gi di oku imetu aka n'obi ma o bu n'azu (o dighi mkpa ka i mara ka ahu oku gi ha)
- ukwara oheru, na-anaghi akwusi akwusi - nke a putara ikwa ukwara nke ukwu ihe kariji otu elekere, ma o bu ugboro ato ma o bu karija n'ime awa 24.
- anughizi isi ma o bu mgbanwe na inu isi ihe ma o bu uto gi
- ihe isi ike na iku ume
- inwe mmetuta ike ogwugwu ma o bu ike ogwugwu
- ahụ na-egbu mgbu
- isi owuwa
- akpiri n'afu ufu
- imi mkpochi ma o bu azuzu
- Enweghi aguu iri nri
- afọ osisa
- na-enwe mmetuta na-arja orja ma o bu na-arja orja

Ezi iga ulo akwukwo di oke mkpa maka mmetuta mana o dikwa mkpa na onye o bula na-arja orja ma o bu nke nwere ike ibufe orja na-anọ n'ulo. I nwere ike ichota ozi NHS gbasara ihe i ga-eme ma o buru na nwa gi nwere mgbaàmà COVID-19 [here](#) na ihe ndi ozọ gbasara mgbe umuaka kwesiri iga akwukwo ma o bu noro n'ulo n'ihu orja ndi ozọ [here](#).

O buru na i na-edebe nwa gi n'ulo, o di mkpa ikpoturu ulo akwukwo ma o bu ulo akwukwo ota akara n'ubochi mbu. Mee ka ha mara na nwa gi agaghi abia akwukwo ma gwa ha ihe kpatara ya.

Igba ogwu mgbochi orja

Afo 12-15

Site na Eprel 1st memme igba ogwu mgbochi COVID n'ulo akwukwo ga-abia na njedebe mana umuaka di afo 12 ruo 15 ka ga-enwe ike enweta ogwu mgbochi n'ebe igba ogwu mgbochi orja, ulo ahia ogwu ma o bu ulo ogwu na anaghi achọ eyi agba. Maka ndeputa zuru ezu nke ulogwu no na Lewisham, biko lee [ebe a](#).

Afo 5-11

Site na Eprel, a ga-enye ndi no n'afọ 5-11 ahụ di nke oma ogwu mgbochi COVID-19 na ebe igba ogwu mgbochi orja, ulo ahia ogwu, GPs na ulo ogwu na anaghi achọ eyi agba. Nne na nna ndi umu ha di afo 5-11 ga-enweta akwukwo ozi sitere n'aka NHS yana ozi ndi ozọ. I nwere ike igukwu gbasara ogwu mgbochi orja wee meputa oge [ebe a](#).

O ga-amasị anyi ikele gi ozọ maka mbọ gi na-aga n'ihu n'ibelata orja COVID-19 na ichekwa ulo akwukwo anyi, ebe a na-elekota umuaka na obodo niile.

Onye nke gi,

Angela Scattergood

Onye isi nkuzi
Lewisham Council

Dr Catherine Mbema

Onye isi na-ahụ maka Ahụike Qha
Lewisham Council